

Szenci Molnár Albert

SZENT DÁVID KIRÁLYNAK ÉS PRÓFÉTÁNAK
SZÁZÖTVEN ZSOLTÁRI

Előjáróbeszéd

Mostan azért ez zsolnárkönyvet, mellyel én sok időtől fogva az én ínségemben, gyűlölöim ellen vigasztaltam magamat, immár, pedig teneked vigasz; talásodra és együgyü, tagaidnak hasznokra magyarul fordítottam, kérék, tekénts engedelmes szemmel, szerelmes anyám, keresztyén Anyaszentegyház, és hozzád való hálaadóságomnak ez küsedd jelét völd jónévön addigian, míg a te szerelmesed, az Jézus Krisztus, ennél nagyobb szeretet.

Kérék nagy szeretettel, hogy ne bánjad ez dolgot, hogy ez néked szánt könyvet előszer idegenországi nagy fejedelmeknek, ajándéku mutattam bé. Mert ezek is teneked egyéb istenfélő nemzetek fejedelmivel egyetemben igen jóakaróid, és az te. közel való gondviselőid is: ezeknek főiskolájokban szokták költségekkel fölküldeni az néked szolgáló ifjakat a szentírási tanúságra. Kik között én legkisebb és alábbvaló vagyok, de az; Krisztus kegyelméből vagyok, azmi vagyok.

Ti kegyelmetek is, tisztelendő uraim, lelkipásztorok és scholamesterek, fölötté igen kérem azon, hogy kegyelmetek is jó kedvvel fogadja ez; könyvecskét, melyet ím kibocsátok barátimnak javallásokból, és az rágalmozók ellen az én munkámat ótalmazza. kegyelmetek. Mivelhogy azhoz nem oly szándékból. fogtam, hogy az előbbeni szókot, énekeket ki akarnám venni az híveknek kezekből, vagy hogy ezeket egyebekénél ékesbek, nek alítanám. Mert látom, hogy főemberek által, az. zsolnárnak nagy része meg vagy fordítva cseh, németés tulajdon nótákra, kik közöl az én tetszésem szerint legszebbek az Szegedi Gergelyé és Sztárai Mihályé, vagynak Istennek hála, egyéb szép énekek is, melyekkel rakva az debreceni anyaszentegyház énekeskönyve, az Bornemisza, Péteré, Huszár·Gálé és Bőjthe Istváné. De az egész zsolnárt magyar versekben még senki nem formálta én tudásom szerint. Látom pedig azt is, hogy ez elől megmondott főemberek pszalmusi, kívül némelyek igen, paraszt versekben vagynak foglalván, noha még az Szentléleknek is, kedves. az versek szép egyező volta, amint megtetszik az alfabétum rendire írt pszalmusokból. Kik közöl a CXIX. zsolnárt az alfabétumnak mindenik: bötüin nyok-nyolc verset kezd el az zsidó zsolnárkönyvben. Az régi magyar énekekben pedig avagy semmi egyenlő terminációk nem voltak, avagy tíz vers is egymás után mind egy igében ment ki, ahonan az históriás énekeben számtlan az sok vala – vala – vala. Kin az idegen nemzetek, azkik ezt latják nem győznek eleget rajta nevetni.

Albert Szenci Molnár

I CENTOCINQUANTA SALMI
DEL RE E PROFETA SAN DAVIDE

Introduzione

Ora, questo libro di salmi, di cui da molto tempo mi sono servito per consolarmi durante le ristrettezze e contro chi mi odiava, ecco che io l'ho tradotto in lingua ungherese, ormai per tua consolazione e per l'utilità dei tuoi ingenui membri, madre amata, chiesa Madre cristiana: perciò guardami, ti prego, con occhi accondiscendenti ed accogli favorevolmente questo minuscolo segno di riconoscenza per te, finché sarà il tuo amato Gesù Cristo ad amarmi di più.

Con grande affetto ti chiedo di non dispiacerti se ho presentato questo libro, a te destinato, prima ai grandi sovrani di un paese straniero, come dono. Poiché loro, insieme ai sovrani d'altre nazioni timorose di Dio, sono non soltanto benefattori ma anche i tuoi più prossimi sostenitori; di solito, è nel loro istituto che si mandano a pagamento i giovani a te consacrati per lo studio delle Sacre Scritture. Tra di loro, il più giovane e il minore di tutti sono io, ma è per la grazia di Cristo che io sono quel che sono.

Vostre Grazie, reverendi padri, pastori e maestri di scuola, insisto perché anche da parte vostra questo libricino, da me pubblicato dietro consiglio dei miei amici, sia accolto con ben volere e difeso contro i calunniatori. Poiché io non l'ho tradotto con l'intenzione di togliere le parole e gli inni precedenti dalle mani dei credenti o perché ritenevo che i miei fossero migliori degli altri. Come vedo, la maggior parte dei salmi è stata tradotta da persone autorevoli sulla melodia dei canti cechi e tedeschi e sulla propria; di questi, secondo il mio gusto, i più belli sono di Gergely Szegedi e di Mihály Sztárai e, ringraziando Dio, ve ne sono anche altri, di cui l'innario della chiesa madre di Debrecen è pieno, per esempio quelli di Péter Bornemisza, di Gál Huszár, e di István Bőjthe.

Per quanto ne so, finora nessuno ha trasposto l'intero libro dei salmi in rime ungheresi. Ho inoltre notato che, a parte i salmi delle autorevoli persone sopramenzionate, alcuni sono stati trasformati alla maniera della poesia pastorale, ancorché persino lo Spirito Santo preferisce i versi rimati, come appare nei salmi, scritti seguendo l'ordine dell'alfabeto. Tra questi il salmo CXIX, il quale nel libro dei salmi ebraici segue ogni lettera dell'alfabeto con 8-8 versi. Nei vecchi canti ungheresi o non corrispondevano le rime o addirittura si utilizzava per dieci righe consecutive lo stesso verbo; ecco perché nelle ballate storiche si ha la numerosa ripetizione del fu-fu-fu. Quando le nazioni straniere lo vedono, ne ridono senza fine. Grazie a Dio, però, in questi ultimi

De, hálá Istennek, ez egynéhány esztendőkbén az mi embereink is ékesb verseket szoktak írni. Példának okáért egy vers nemének megjobbított módjait írom ide:

Az első és közmód ez:

Láss hozzám, Úr Isten, kegyelmes szemeiddel
Nyomorúságimban vígasztalj Szentlelkeddel,
Sok bosszúságimat hogy elszenvedhessem jó lelki békességgel.

Második azon nótára ím ez:

Csuda állhatatlan
Lám ez világ dolgában,
Mint kerék forogván
Inkább minden órában,
Változik, különböz,
Számptalan sok bút hoz
Minden szempillantásban

Harmadik azon nótára legszebb:

Bocsásd meg, Istenem, ifjúságomnak vétkét.
Sok hitetlenségét, undok förtelmességét.
Töröld el rútságát,
Mindén álnokságát,
Könnyebbítsd lelkem terhét

Az francia ritmusok pedig sokkal különb formán foglaltatnak össze és az; verseknek sokféle nemei vagynak. Néhol az három első ritmus egy módon megyen ki, de az negyedik ritmus véginek az következő vers ritmusi felelnek meg. Ilyen az XXI. zsoltár. Öszveséggel az zsoltárok százharminc különböző nótákra vagynak és majd megannyi az versek nemei.

Annakokáért meggondolhatja minden, minemő nagy munkával kellett énnekem ez hosszú magyar igéket az francia apró igékből álló versekre formálnom, holott egy syllabával sem tehettem többet hozà sem az sensustól nem kellett eltávoznom. Mert nagyobb gondom volt az fondamentömbéli igaz értelemnek fordítására, hogy nem az verseknek, ékesgetésére. Ha azért valaki énnálamnál módosban fordítandia, örülök rajta és ezt féltényén, én is azzal élek örömesben az Istennek dicséretire.

anni anche da noi si è presa l'abitudine di scrivere versi più belli. Per darne un esempio, riporto qui i modi utilizzati per migliorare il genere di una poesia:

Il primo usato, in generale, è questo:

Guardami, oh Signore, con gli occhi di grazia
Consolami col tuo Spirito Santo nella miseria.
Per sopportare le molte mie ire con anima pacifica.

Seconda versione su quella melodia:

Davvero, non si arresta
Questo mondo, nella sua faccenda,
Come ruota va girando
In ogni ora esatta
Cambia, appare differente,
Porta innumerevoli dispiaceri,
Senza un minuto di pausa.

Terza versione, la più bella, sulla stessa melodia:

Perdona Dio mio, il fallo mio di giovinezza
Le tante incredulità, la sua immonda laidezza,
Cancella le sue bruttezze,
Tutte le sue astuzie,
Alleggerisci il peso dell'anima mia.

I ritmi francesi, invece, vengono riassunti in una forma molto diversa e le poesie sono di molti generi. In alcuni, I primi tre ritmi si ripetono, ma la fine del quarto ritmo corrisponde al ritmo dei prossimi versi. Così è composto il salmo XXI. Nell'insieme, i salmi sono composti per centotrenta canti diversi, e ugualmente tanti sono anche i generi delle poesie.

Per la quale causa si può immaginare il gran lavoro che ci è voluto per adattare i lunghi verbi ungheresi ai versi dai verbi corti del francese, senza poterci aggiungere una sola sillaba e senza allontanarmi dal senso. Io mi sono più preoccupato di restituire il vero senso del fondamento, piuttosto che di abbellire i versi. Perciò, se qualcuno li tradurrà in modo più bello di me, ne sarò più che contento e, dimenticando la mia, anche io l'utilizzerò tutti i giorni con allegria, per la lode del Signore.